

263

DETS

NR. 3. 18. DETS. 1935. A. VIII AASTAK.

PILDIRAAMI-TÖÖSTUS

Karl Lukk

TARTUS, PROMENADI TÄN. 4.

Kullatud, poleeritud ja vakseeritud pildiraami-liistud, ovaal- ja motiiv-raamid. Suur väljavalik raamitud ja raamimata seinapiltle.

Lilleäri M. FLOSS

PROMENADI 6.

Soovitab alati suures valikus

lilli ja nende kokkuseadeldisi, samuti pärgi ja lillekimpe.

Ilupuude väljaüürimine.

Hinnad mõõdukad.

PEEGLEID

peegliklaasi
ja muud klaasi

ostate soodsaimalt ärist

A. LODERAUD

Tartus, Uueturu f. 11. Tel. 5-01.

*Rõõmsaid jõulupühi
ja head uutaastat*

soovib

PAGARI- JA KONDIITRIÄRI

W. KUUSLOO.

Riia tän 83. Telef. 9-54.

Hamba-

harju
pastasid
pulbreid
horke

Kreeme

käte,
näo
ja naha eest
hoolitsemiseks

Tualett
rohu
sauna

-seepe

Juukse-

kamme,
klamb-
reid, harju, õlisid,
pumateid, breoliini
ja lokkimis-
vahendeid.

Lõhnaõlisid ja puudreid
origin. pudel. ja karpides, ka lahti-
selt, kõige suuremas valikus õige
mõõduka hinnaga soovitab

Rohu-, värvi-
ja tapeediladu

J. A. REKAND.

Uueturu tänav 1, TARTUS.

PAUL LALL

TARTUS, PROMENADI TÄN. 7.

Telefon 4-79. Asutatud 1913. a.

**Elektrotehnika-
ja tehnikakau-
bad ja -seaded.**

„VOLTA“ elektrimasinate, „COOD-
YEAR“ autokummide ja „PHI-
LIPS“ raadioapar. esitis ja ladu.

T.T.G-le ja T.T.K-le

rõõmsaid jõulupühi
ja head uutaastat!

soovib

A. Vindi

paberi- ja tapeediäri „Räpina“

Tartus, Uuetaru 9, telefon 5-64.

Võtan enese peale igasuguseid

maalri-, majade-
värvimis- ja
remont-töid.

Maalermeister

A. PRAHL

Tartus, Promenadi t. 6, 11.

Telef. 12-31.

Õpilased!

Tele ostate oma tarvisminevad raamatud,
kirjutustarbed ja kingitused ainult

AKADEEMILISEST KOOPERATIIVIST.

Akadeemiline Kooperatiiv kui haritlas-
konna oma ettevõtte on õpilase ustavaim
sõber.

AKADEEMILINE KOOPERATIIV ÜLIKOOI TN. 15.
TELEFON 63.

**Põllutöömashinate
osade keskladu**

Akra

Tartus, Aleksandri tänav 1.

Kõnetraat 2-70.

Alatine suur ladu igasugu põllu-
töömashinate osadest:

DEERING, HERKULES, MASSEY,
HARRIS, W. WOOD, ECKERT, PLANO,
BEERMANN, MILVAUKEE, OSBORNE,
CORMICK, DELMA, CHAMPION jne.

Keskkitte- ja veeseadised, puurkaevude ehitus.
Suurem ladu küttekahvid, vanne, klosette,
kõõgikause, kõiksugu torusid ja nende
ühendusosi, ventiile, kraane, pumpi jne.

Uiske rootsi terasest „Eskilstuna“

Piimaveo-Kanne

märgiga „Tammeleht“

Puulõikuse-saage

märgiga „Kala“

Igasugu raud- ja teraskaupu ja ehitusmaterjale soovitab suurel ja väikesel arvul

J. RÄSTA & A. LAAN Holmi 7, Tartus
telef. 3-32.

Tuntuim foto-ateljee

LUI KRIISA

Tähe t. 42, 3,
telefon 9-90.

Taskunuge

Kääre

Soome pusse

Igasugu raud-
ja teraskaupu

müüb

K.-m.

V. HANSON

Tartus, Aleksandri 1.

Mehaaniline mööblitööstus

Tartus **A. ALT** Riia t. 42

valmistab

igasugust mööblit ja võtab
vastu tellimisi polsterda-
mistöödele.

Kondiitri-äri

J. Lill

Tartu, Riia 11, tel. 9-46.

Alati uudised!

TARTU TÜTARLASTE-
GÜMNAASIUMI JA TARTU
TÜTARLASTEKESKKOOLI
HÄÄLEKANDJA

Nr. 3.

18. detsember 1935.

VIII aastakäik

Väljaandja: Tartu Tütarlastegümnaasium. Pea- ja vastutav toimetaja: K. Raud, abi A. Raielo. Tegevtoimetaja: A. Jürgenthal. Toimetuse liikmed: L. Hermann, T. Kudeviita, E. Mõrd, L. Noorits, L. Reinberg, E. Tobias. Kunstiline nõuandja: J. Püttsepp. Talituse juhataja: V. Käpa. — „T. T. G.“ ilmub 8 korda õppeaastas, iga kuu 15. päeval, alates oktoobrist. — Tellimishind aastatellijaille 20 senti number, kuutellijaile 25 senti number.

Eluvalgus.

„Temas oli elu, ja elu oli inimeste valgus“.

Kuuteistkümnendal sajandil elas Itaalias kuulus maalikunstnik, kes oma eluajal oli nii tagasihoidlik ja süvenenult andunud oma kunstile, et põlgas inimeste austamist ja teiste kunstnikkude viisil ihaldatud avalikku kiitust. Alles pärast ta varajast surma taheti ta kalmule püstitada aksammas, kuid seegi kavatsus jäi teostamata mitmesuguste väikeste takistuste tõttu. Kunstniku nimi oli Correggio.

See kunstnik on maalinud paljude teiste kõrgeväärtuslike maalide hulgas ühe ülikauni pildi, mis kujutab püha-öö sündmust Petlemma laudas. Heintele on asetatud laps, kelle ko-

hale on kummardunud ema ja üli-
maise õrnusega on oma käed pannud
lapse ümber, nagu tahaks ta teda
varjata kareda heina eest. Pahemal
seisavad karjased kolmekesi, taamal
nähtavasti lapse isa, sealsamas eesel,
ja ülal õhus lendleb parv ingleid.

Sellelaadilisi pilte oleme näinud
palju. Ent Correggio jõulumaal eri-
neb teistest omasarnaseist harukordse
sügavamõttelisusega ja haaravusega.
Nimelt on peitnud kunstnik selle
pildi mõtte valguse-ilusse, mis ei
lähtu kustki mujalt, kui ainult
lapsukesest enesest. Temalt langeb
valgus ta ema rinnale ja näole, siis
karjastele, kellest üks, ja nimelt

naine, on tõstnud oma pahema käe, et varjata silmi lapsest hõõguva heleda valguse eest. Teine karjaseist on tõstnud oma silmad üles ja vaatab imestades avasui otsa kolmandale tugevale ja vanale mehele, kes suurest hämmastusest nagu põrkab tagasi valguse eest ja on pannud oma tugeva käe kukla taha, otsekuu tahaks toetada oma pead, mis kaldub tahapoole.

Raske on sõnadega edasi anda selle valguse efekti mõju, mis paljastab veel paljugi üksikasju, nagu kive ja rohtu, karjaste jõulisi käsi ja jalgu, massiivset kivisammast — ja eesligi naiivset pead.

Jõuluajal pöörame oma pilgud kõik jälle Petlemma valguse suunas. Millistena leiab see valgus meid eest? Kas ei leiaks suur kunstnik ka midagi sinu juures, millele lasta paista seda erilist valgust?

Kes suudaks tungida kunstniku mõttesügavusse? Ometi tekib küsimus, kas ei ole tahtnud ta sellel maalil asetada valguseallikaks iga last, kes peab sündima mailma selleks, et olla valguseks oma ümberseisjatele ja et suuta oma seesmise eluga värvida tavaliselt unustamatuid ja tähelepanematuid asju. Sest kas ei tohi olla see meie vanemate lootus tõi, et lastes, teis, mu noored sõbrad, peitub tuleviku parem valgus, mis peab valgustama töömehe jõulisi käsivarsi

ja jalgu, oma tööka isa murekortsus laupa ja oma õrna ema armastavat rinda ja palet?

Jõulu aeg on kingituste jagamise aeg. Vaevalt, et suudate oma vanematele või sõpradele kinkida midagi jäädavat, monumentaalset, vaevalt suudaksime meie kunagi luua oma tööga midagi nii igavest, kui on Correggio oma maaliga. Ja kas seda olekski vaja? Küll oleks aga vaja eneses kanda elu, mis oleks inimeste valgus, nagu kandis seda eneses jõululaps ja tema maalija-kunstnik terve oma eluaja tagasihoidlikus lihtsuses ja puhtuses. Seda suudaksite, kui tõesti tahate kinkida omastele midagi väärtuslikku.

Correggio eluloo kirjutaja tähendab oma kirjutise lõpul, et kuigi ei suudetud kunstnikule ehitada monumenti, tema ausambad puhkavad kunstigaleriides ja kõnelevad temast palju selgemini, kui suudaksid seda teha kivid.

Monumentaalseim kingitus, mida suudate anda, on seesmine valgus, mis tuleb Petlemma sõimest, mida jäädvustas Correggio ja mis suudab jäädvustada mälestuse paremini kui ükski kiri või mõni muu ese. Ta asetab sinugi kuju valgustatud elugaleriisse, olgu ta siis nii tähtsuseta kui tahes välise hiilguse poolest.

J. Kimmel.

Häid jõulupühi ja edurikast uut 1936. a. soovib oma lehe lugejaskonnale ja meie lehe sõpradele

„T. T. G.“ toimetus.

K. O.

Jõululaupäev.

Talvel.

Tuli lumi — talve algus.
Mõtteid ajju imbub sadu. —
Keset lumistunud radu
Avat taliteede talgus.

Valge lume jahusalven
Tahan uita, sõtku jälgi,
Puna jumestada palge,
Juua värsket õhku talve.

Joobun kargest talvehõngust,
Üha uljaks süttib veri —
Keset tähti hõbeteri,
Puude okste siidilõngu.

L. H.

„Kalevala“ sünnilt.

Ärkas kevadine sula, talihanged sulisesid veest. —
Sellest ajast rajati ja tähistati vabaduse teed;
sellest ajast sirgus kalevite sugu,
koldelõukas lõkkele lõi hoogus muistne lugu.

Tungiti läbi metsamühinate,
koselaulu vägevate kohinate.

Loodi sõnu valgeil öödel,
vaeti tarkust talitöödel.
Raiuti taas kaljust kilde,
uuendati lahel silda.
Arutati kirjatähti,
ilmutusi kaugelt nähti:
tulevpõlve uuestsüüdi,
laulikrahva võimsat kündi.
Laulumaala algas küli,
võrsus, sirgus lakkav vili.

Nüüd, kus mehed karastatud,
naistel priius lunastatud,
teostund vanne: ei me orja,
võõrast vaimust vara korja;
ei me lahku — verevennad,
silda kandku kaljurannad!

L. H.

Õmbluskast.

(Natüürmort.)

Leenit, Oru perekonna pisikest käskijatari, võib ta jonnitujudel tasa-kaalu viia ainult ühel teel: talle peab antama „sorteerida“ ema õmbluskasti.

See rahustusobjekt on kakskümmend sentimeetrit lai ja kolmkümmend sentimeetrit pikk lihtne sara-puust kast, kaas valmistatud parkett-tehnika kohaselt. Värv loomulikku puuvärvi. Kasti esiküljel on metalse plaadiga ümbritsetud lukuauk. Kast seisab avatult „Singeri“ õmblusmasina poleeritud laual, peegeldudes sellele lauavärvilisena. Seest on kast polsterdatud mingi pehme täitematerjaliga, mis on üle tõmmatud õrnroosa atlassiga. Kaanepolstrisse vasakule on pistetud vanaaegne rinnaehe, mille mitteheitsad punased ja rohelised kivid annavad küllaltki kiirgavaid värvi-toone. Siinsamas kaanepolstris on lugemata arv nõelu igasuguses pikkuses ja jämeduses. Mõnedel neist on niit järel. Terve see nõelterygastik annab õmbluskasti kaanele korrapäratu ilme. Nõeltest võib oma erinevusega uhkeldada karbi paremal äärel ilutsev suure sinise ja läbipaistva peaga nõöpnõel. All polstri ääres asetsevad kaks ristikujust plekset korjandusmärki: üks hõbedavärviline, teine heleroheline.

Kasti sisu aga jätab esialgsel vaatlemisel säärase mulje, nagu oleks sinna visatud peotäis värviproove.

Vasakusse kastinurka on grupeerunud kolm kaunis suurt vill-lõngakera: sinine, oranž ja must. Suurim neist on must lõngakera. Sinisest

lõngakerast on harunenud tubli jupp lõnga, mis on põimunud ümber oranži lõngakera, moodustades huvitava värvikontrasti.

Lõngakerade grupi alt piilub „trukknööpide“ kaart. Alles on vaid üks rida heledaid vastuseid. Äratarvitatud nõöpide asemeilt paistavad virildunult katkirebitud äärtega augud. Päris kasti põhjas leidub peeni pärle kui kruusa. Keset kasti põhja asetseb topike valget angoora lõnga, mis on kui pisike elav jänes elutute asjade näitusel. Lõngatupsukesele toetuvad tuliueed sihvakad maniküürkäärid. Nende kõrval paremal on suur ja pikk musta niidi rull, sealsamas veel üks peaaegu tarvitamata valge rull ja teine must, viimasel veel ainult paar kihti lõnga peal. Kastis, päris paremal pool, on pundar vikerkaarevärvilisi sassiläinud pärllõngu, mille hulgast eraldub tükk läikivhalli meetersiidi. Lõngapuntra alt on näha kaks suurt paljukandilist kristallpärlit, mis ei näi olevat rahul oma asukohtadega ja lähetavad ähvardavaid violetseid kiiri.

Eksinutena karbi põhja risus — üks siin, teine seal — on veel paar vigast ja roostetunud „knopkat“, viis sinivärvilist kuldkaunististega klaasnööpi, tosina võrra valgeid pesunööpe, üks ilmatu suure vene kotkaga vasknööp, aukliku põhjaga sörmkübar, üksik südamekujuuline kuld-kõrvaehe, üks hiigelpleetnõel ja trobikond temataolisi pisemaid nõelu mitmesuguses suuruses. Ühe niidirulli

peal asetseb poolenisti neljakandiline punakaspruun vatiga täidetud karbike, mis laseb oletada, et selle sise-muses pidi olema hoitud kunagi kas kuld- või hõbe-ese. Lõngakerade alt paistab beežvärviline pitstaskurätt. Vastu karbi esikülge toetuvad šokolaadikarbist päritolevad näpitsakesed. Üle kasti sisu on visatud diagonaalselt viht kanapojakollast mulineelõnga.

Elektrilamp, mis ripub otse õmbluskasti kohal, valgustab seda,

andes igale esemele oma varju ja valguse. Tundub, kui vaatleksime paberlehte kunstniku blokist, mida on kasustatud värvide proovimiseks, kus kõik on paisatud segi, kuid mis on siiski kunstniku töö.

Kui Leeni, Oru perekonna pisike käskijatar, on selle kasti sisemuse „sorteerimisega“ hajutanud oma jonni, võib kastis leiduvast pagasist muidugi maalida hoopis teist laadi natüürmordi.

A. J.

Talvetaat.

Kaugel põhjamaa lumiste väljade taga asus tore jääpalee. Palee hiilgas kui hõbe ja kuld ja sätenidas ning säras kui kristall. Lossi katus oli siid-pehmeist lumehelbeist. Lossi piiras aed. Aias kasvasid härmaskroonilised ja -tüvelised puud ja põõsad.

Palee oli seest haruldaselt ilus. Seinad ja laed aina peegelklaasist, põrandad marmorist, kaetud paksude pehmete jääsiniste vaipadega. Keset paleed oli saal, kõikidest ruumidest suurim. Saali seinadki jälle nagu teistelgi ruumidel peeglist. Põrandal valge- ja hõbekirjalised vaibad. Ses saalis oli hõbedast ja lumehelbeist Talvekuninga troon. Talvekuningas, valge pika habemega taat, kandis valget pikka mantlit. Mantli ääri kaunistasid taevatähed. Ta peas lumivalgeil juukseil oli kuldkroon, käes valitsuskepp. Ümber ta trooni seisid kaksteist hõbekanneldega inglimest, kõik jäälilledega kaunistatud kleiti-

des. Inglise hakkasid laulma ja kanneldega mängima kuningale unelaulu. Varsti uinus kuningas...

„Tere hommikust, isa!“ hüüdis hele ja mahe hää teisel hommikul. Hüüdjaks oli Talvekuninga noorim tütar, isa lemmik.

Talvekuningas virgus ja hõõrus uniselt silmi.

„Tere, tere, mu Helbekene!“ ütles ta siis lahkesti.

Helbeke jooksis magamistoast ära. Talvetaat jäi mõttesse, lebades veel edasi.

Varsti tulid teenrid ja rõivastasid Talvekuninga jälle oma pikasse valgesse mantlisse, panid pähe krooni ja ulatasid kätte talle valitsuskepi. Siis talutasid nad Talvetaadi söögituppa, kus juba laud oli kaetud. Laual oli õhukene jäälilledest lina, mille peale oli asetatud kallid söögivaagnad. Laua ümber oli kuus hõbetooli.

E. MÖRD.

Lumimemm.

Kuningas istus oma toolile. Kohe ilmusid sinna ka kuninganna ja ta neli tütart. Teenrid kandsid sööke ja jookke ette. Varsti oldigi einestatud.

Nüüd pidi Talvekuningas minema Tuisueide ja Pakase poole.

Talvekuningas astus oma hõbedasse saani, mille ette oli rakendatud kuldsarvedega lumivalged pödrad.

Saan liugles kiiresti. Peagi oldi Tuisueide onni juures. Kuningas koputas ja astus sisse. Seal andis ta Tuisueidele ja ta tütardele tarvilikke juhatusi.

„Aega on vähe, peagi on jõulud, tarvis ruttu teha!“ ütles ta jumalaga jättes.

Jälle liugles Talvekuninga saan edasi Pakase maja poole. Saabunud kohale, astus Talvekuningas saanist ja läks sisse.

Vana Pakane oli üksinda kodus.

„Kus su pojad on?“ päris Talvekuningas.

„Ei mina tea, on väga vallatud. Saavad aru, et minust enam asja pole. Ma olen ju puruhaige!“ öhkas Pakane.

„Kuidas sa siis haige oled, näed ju päris terve ja kõbus välja?“ küsis kuningas.

„Ja-ah, terve näen küll välja, aga süda on haige. Hakkab vist sula tulema!“ öhkab Pakane jälle.

„Noh, ega siis midagi parata pole. Näe poisid juba tulevadki!“

Seal astub kümme Pakase poissi tupp. Kõigil valged kuued seljas ja valged mütsid peas.

„Tere, Talvekuningas!“ tervitavad nad kooris.

Talvetaat räägib, annab neile tarvilikke juhatusi ja lisab lõppeks: „Tehke usinasti tööd ja olge vahvad,

pole ju veel jõuludki käes, aga Sulaeit tahab juba platsi tulla!“

Varsti kihutab Talvetaadi hõbedane saan jälle tagasi koju.

Talvetaat istub oma troonil, vaa-deldes naeratades üle maailma väl-jade, kus on tema abilised kibedasti tööl talve korraldades ja kohendades.

Näe, kus Tuisueide tütreid vallata-des pilluvad maailma oma hõbedasist kotikesist valgeid pehmeid sakilisi lumehelbeid. Vana Tuisueit on oma härmatunud luuaga kibedasti tööl. Ta maalib akendele toredaid jäälilli, pühib puid tõukudest puhtaks ja kül-vab neid üle härmatisega. Seal ligi-neb ta mõnele lapsele, kes kohe piri-sema pistab, sest Tuisueide luud on väga külm ja nagu kõrvetab inimesi.

„U-uuu-u-uuu!“ vilistab Põhjataul.

„Aga mis see nii hirmsasti pau-gub?“ imestab Talvekuningas.

Varsti selgub kõik. Pakase poi-sid olid roninud aiateivastesse ja postidesse, mis nüüd hirmsasti pauku-sid.

Kuid Sulaeit jooksis minema, nii et kannad ainult välkusid.

Saabus külm ja selge öö. Kuu saa-tis oma kahvatut valgust maa peale, tähed särasid nii meelitavalt, meeli-tavalt. Sadas valget lund, mis kuu valgustusel säras kui hõbe...

Jõulud ei tulnud sel aastal vank-rite kolisedes, vaid liuglesid libedalt saaniga valgel suusateel...

Laiade legendikkude valges otsa-tuses ja laante salapärases sügavu-ses kihutasid nüüd jõulukimlid, saa-nis halli habemega jõulumeeski.

I. R.

Häiring.

Meri möllab. Vihased lained ker-
kivad taeva poole kui hiiglakatused.
Nende paljude katuste all asub
kuningriik. Vägevalt valitseb siin
võimukandja, istudes oma säraval ja
helkival teokarpidest troonil. Käes on
tal pärlidega kaunistatud haikala
seljaluust valitsuskepp, peas raske
kroon kollasest merivaigust. Ta klaa-
sised silmad piiluvad kurjalt välja
kõrkjatest silmakulmude alt. Lõuga
ehib pikast pilliroost ajalooline habe.

Täna on kuningriigis tunda üldist
õõtsumist. See suureneb järjest.
Hoovkond on ärevuses. Kuningas
istub tusasema näoga troonil kui
kunagi varem. Teenijad ei julge talle
end näidata, kartes ta viha. Kihinal-
kahinal joostakse otstarbetult sinna-
täna. Merekuninga trooni kõrval
seisvas raadioaparaadis on juba hom-
mikust saadik kuulda mürinat ja vu-
hinat. See kõveneb järjest. Kuningat
valdab rahutus. Ta kõnnib ärritatult
oma suures saalis edasi-tagasi.

Til-til-til, heliseb telefon.

Kuningas ruttab aparadi juurde:
„Kust kõneldakse? ... Ah teie, Vahe-
mere kuningas! Tere hommikust! . .
Tere, tere!“

Ja telefonist kostab: „Kas on teil
lähemaid teateid, mis sünnib õieti
meie allveeilmas? Juba eilsest
saadik õõtsub minu kuningriik ja
ähvardab kokku variseda. Andsin
valju käsu pakkida kokku kõik riigi
varad — teokarbid, väikseimast suu-
rimani — ja siduda nad kinni mere-
rohust kõitega. Peaks minu kuning-
riiki ähvardama hukkumine, jään ise
kui truud kuningas kohale. Minu riigi

varad palun teid võtta oma hoole
alla...“

„Halloo! ... Kas kuulete? ...“

Telefoniühendus on katkenud. Mis
on juhtunud?

Tekib paaniline hirm. Punase
mere kuningas kogub end kiiresti.

„Vaja saata abi Vahemere kunin-
gale ja kaitsta ka ennast. Haikaladel
lahinguvalmis seada! Võib-olla tuleb
meil tegemist suure ning tugeva vaen-
lasega. Teod saata luureretkele! Mitte
kaotada meelerahu ja julgust!“ käseb
kuningas.

Kui luurajad jõuavad oma veeriigi
piirini, näevad nad ennenägematult
pikka tumedat metallist koletist. Kii-
resti löikab see vett. Vesi ta ümber
vahutab ja keeb. Hirmus kaotavad
luurajad meelemärguse.

Kui koletis on eemaldunud, toibu-
vad ka luurajad ja märkavad endi
juures valaskala, kes neid rahustades
sõnab: „Väikesed vennad, see oli ju
Itaalia allveelaev. Teate, mis see on?
See on koletis, millega inimesed mere-
põhjas sõidavad. See tuleb Vahe-
merest, läbistades Suessi kanali, ja
läheb Ida-Aafrika sõjaväljadele. Kuid
mis teate teie, pisikesed putukad, sel-
lest! Tulge, ma saadan teid tagasi teie
koduriiki.“

Nad läksid tagasi ja andsid kunin-
gale aru oma luureretkest, jätsid aga
targu ütlemata, et „vahvad luurajad“
vaenlast nähes meelemärguse kao-
tasid.

Heameeles, et tema kuningriik
jääb püsima, kutsub kuningas kokku
oma alamad, et ühes nendega pühit-
seda riigi 3000. aastapäeva. Oli kom-

beks igal 300. aastapäeval kinkida kuningale uus pilliroost habe, milline pilliroog pidi olema toodud Vaikse ookeani rannikult.

Traditsiooni kohaselt saabub merejumal Neptun juubelile oma allveeautos. Pärast seda, kui ta on ära pidanud habemevahetamise-aktuse kõne, algab ta pidulikku habemevahetamise-toimingut.

Ta ütleb: „Et järgneva 300 aasta

kestel allveeriigis valitseks rahu ja õiglus, selle nimel võtan sul, Punase mere kuningas, eest su vana habeme ja asendan selle uuega, mida kannan aus ja uhkuses.“

Veel kaua pidutsetakse ja rõõmutsetakse, kuni kuningas annab käsu minna lalial ja asuda oma igapäevase töö juurde.

E. K.

Neistsinascist lahkunuist.

XIII lend — 1932. a. (järg).

Leida Millerson — mulle enam-vähem võoras, saali ja koridori tutvus, seepärast ei ole tast õigus pajatada. — Marta Mägi — väike vaikne tasase olemisega tütarlaps, kes sudis hiljukesi klassist klassi ja kadus lõpetamise järele nagu vits vette. — Virve Martin — maalt, Voldi-Åksi kandist. Kange isa kange tütar. Punerjas, ümmarakujuline. Sitke, vastupanev — nii füüsiliselt kui vaimsetl. Õppis nii, et tuli nutrist välja löi. Seepärast neljad ja neljad (tookord veel viisi ei olnud) õppimishinnanguis. Südi tegelane kooli ringes ning õpilasorganisatsioones, „T.T.G.“ toimetuse liige. Veendunud oma taotluste ainuõiguses, mispärast andis tihti vitsu, kuhu oli vaja. Teisest küljest sai ka vitsu vastu, misjärele, kui oli tegemist võimuga, vaikus, alistuski näiliselt, kuid et oma veendumustest oleks loobunud — oh ei! Tõsise loomuga, pahandus haavumiseni, kui midagi löi kuski logisema, ja siis kukkus noomima. Kus kallale kiputi, seal punnis vastu, niipalju kui suutis. Pärast kooli ei ole just hästi vedanud. Tõsi, tööd ta on teinud, tööd odavapalgalist, olgu see töö füüsiline või vaimne. Ülikooli poole ehk ihkab ka süda, aga ainelised takistused on kui kammitsad jalus. — Virve Mõru — end. linnanõuniku Mõru tütar. Tõõvahaegadel elas kodus oma isatalus Kabinas, Emajõe kaldal. Väheljas, vaikse loomuga tüdruk. Töö juures hoolega, saa-

vutades keskmiisi tagajärgi. Heas läbi-saamises kõigiga. Armas ja kena iseloomult. Pärast kooli, meenub nagu, õppis kuski, kas Naisühingus või... Ja kord nagu kõneldi abiellumisest, aga see võis olla ka keegi teine. Kuid kas nii või teistiti — on ta elutee tasane, maistest muredest vaba. — Salmel Nõmmik — majaaniku tütar Aleksandri tänavalt. Kaunis lopsaka kasvuga ja lihava näoga; pool-blond tütarlaps. Ennem tõsine kui vallatu. Töö juures kaunis krapsakas. Oli muidki huve. Vist küll oli kas muusika-, kunstivõi spordiring, kus ta kõige rohkem teot-ses; kas ei olnud siiski spordiring? Võttis osa ka teistest üritusist. Kuulus üldse korralikkude, heasoovlikkude, jõudu mõõda tegelevate õpilaste kaadrisse. Ei tea täpselt, mis praegu teeb, kuigi elab siinsamas koolimaja külje all. — Velda Otsus — tõmmu, võrdlemisi tõsine tüdruk, kes tütarlapselikkude kerget juttu ei armastanud. Samuti asjalikult töösse ja muussegi suhtuv. Eriala aga tants — lavatants. Olen küll vähik tantsus ja V. Otsus'est võrdle-misi kaugel seisnud, kuid ma ei ole saanud seni V. Otsus'e tantsudest ning etteastetest teist muljet, kui et neiski valitseb raske, tõsine, sageli järsk toon. On jäänud ikka minus arvamus, et temas on midagi deemonlikku. Pärast kooli lõpetamist siirduski lavale ja löi läbi, on juba tuntud nimi, vähemalt Tartus. — Armilde Paltser — kindlasti hinnatiüdruk. Tõesti sara-

silmaline naeruline tüdruk. Kasvas jõud-
sasti. Ei võtnud elu traagiliselt, eriliselt
sügavalt, kuid polnud ka kergemeelne
ega pealiskaudne; võttis keskelt läbi, nii
et omaga parasjagu läbi tuli. Õige harva
sai teda nutma ajada, mis muidu mõnegi
juures päris näpu otsast võetud nähtus.
Ometi nuttes kuidas särasid küll ta sil-
mad, aga suu nagu ikka naeris. Oli tütar-
laps, kellega hea oli läbi saada. Praegu juba
mõnda aega abielus. — Erika Peets
— Tartust, töösturi tütar. Jällegi pool-
blond, keskmist kasvu valgejumeline tütar-
laps. Üldiselt tõsine, küllalt vaikne, kes-
mise survega töö suhtes. Aga elu vastu
mitte ükskõikne, vaid seda vahest rohkem
armastav kui mõni teine klassikaaslastest.
Oli juures pisut trotslikkust ja iroonilisust.
Kas ka mitte abiellunud? — Alii
Perandi, Lillian Pilberg — mulle
vähe tuntud, et neist võiks rääkida. —
Asta Praks — Tartust. Rohkem brü-
nett. Kasvukas. Endasse tõmbunud, vähe
jutlev. Parajal moodsul töötav. Sümpaat-
likke jooni õige tublisti. Ei häirinud kedagi
ja näis olevat tasakaalukas natuur. Vist
praegu ülikooli tänava alguses koloniaal-

äris. Kas peab ise äri või on kellegi juures
teenistuses, võibolla koguni isa juures —
ei tea. — Asta Prakson — Tartust.
Blond, lüheljas, kuid korrapäraselt välja
arenenud. Kelmika, kavala vaatega, süti-
tava pilguga. Iseloomuski elutarka kava-
iust. Mitte alati palju rääkiv, kuid hooti
küll, eriti tunnisiristustes omavahel. Töö-
tas niipalju, et saledat joont ei rikkunud
ja mugavat enesetunnet ei häirinud. Kooli-
üritusis kaasalööv, kuid eelmise lause
põhimõtte kohaselt. Tantsusaalis — otsi-
tud partner. Iseenesest päris meeldiv tütar-
laps. Pärast kooli ülikoolis ja korbis. Ja
nüüd — tänava jõuluks — on tulnud see,
mis ikka tulema peab neiu-ea järele, s. o.
abiellumine, kuuldavasti — „Tuleviku
Radade“ peatoimetajaga. — Tähte
Pruuli — Vana-Kuuste sekretäri tütar.
Mitte just pikk, satään. Tagasihoidliku
loomuga, vähesõnaline, keskmise eduga
töötav. Ja see oleks ka kõik. Vanem öde on
küll tudeng ja kannab korbi-teklit, aga
Tähte õppis nagu kuski kutsekoolis, võib
olla, et on ka kodus. — Tänaeks jätkub.
Tuleval korral algan kuulsa Niina
Ratasepaga. Alter ego.

L. Hermann'i joonis.

Ajaloo-tunnis.

Õpetaja: Kes oli Colbert?

Õpilane: M.G.M. filmitar.

Suvenälestusi Prantsusmaalt.

Aastal 1933 suvel elasin veel Nizzas. Käisin seal koolis ja olin just lõpetamas III klassi. Vabanesime koolist juulikuu lõpul ja puhkus kestis kuni 1. oktoobrini. Kui olime juulikuu algul kõigist aineist oma eksamid sooritanud, siis oli koolis-

Sõitsime teed mööda, mis läks paralleelselt Vari jõega. Oli tasane maastik. Teisel pool asusid majad, mille seintel kasvasid viinapuud ja kus suured viinamarjakobarad rippusid alla.

Tükk aega sõitsime tasast teed. Kuid siis hakkasime mäest üles sõitma

Üks suur auto sõitis meile vastu.

käimine vabatahtlik. Mina võtsin sel suvel puhkust üks nädal enne koolitöö lõppu.

Olin oma väikese kraami kodus vaevalt saanud kokku panna, kui juba kutsuti mind alla. Et mitte trammist maha jääda, ruttasin nii ruttu, kui sain. Siis istusime trammi ja sõitsime omnibuse peatuskohale.

Omnibus pidi meid viima St. Martin'i, kus oli otsustatud veeta see suvi. Olin väga rõõmus, et sain sõita ilusa punase omnibusega. Valisin endale koha päris taha ema kõrvale ja ka akna ligidale, et saaksin aknast välja vahtida. Istudes pehmel nahkistmel soovisin, et see reis kestaks kaua.

läbi tunnelite ja orgude. Tee oli asfalteeritud, kuid ta oli siiski selles mõttes halb, et kord läks tee allamäge, kord ülespoole, ja nii ta keerutas ikka ümber mäe. Teel läks emal süda pahaks. Keegi võõras härra oli seda tähele pannud ja pakkus emale oma taskurätikut, millesse oli tilgutatud lõhnaõli. See pani mind natuke imestama, sest ma mõtlesin, et mina küll ei oleks andnud oma taskurätikut võõrale inimesele. Kuid siiski oli mul hea meel, sest varsti ei olnud emal enam süda paha.

Tükk aega istusin omaette. Siis hakkasin vaatama, millist teed mööda me õige sõidame, ja märkasin, et tee

oli väga hädaohtlik. Ühelt poolt tõusis järsk kalju ja teisel pool oli sügav kuristik. Sõidutee oli küllaltki kitsas. Vaadates ettepoole nägin, et üks suur auto sõitis meile vastu, mille tõttu pidi meie omnibus käänama paremat kätt ja veel enam lähenema kuristikule. Mul jäi hing kinni nähes, et olime vaevalt pool meetrit kuristikust.

Kuid see kardetav hetk möödus õnnelikult ja nii sõitsime jälle edasi. Kihutasime läbi mõnedest väiksematest suvituskohtadest, kuni jõudsimme endi suvituskohta.

Ilm läks pilviseks ja ma olin üpris rõõmus, kui jõudsimme oma väikesse suvimajakesse. See oli ilus koht, kus ta asus. Kahelt poolt piiras maja ristikeheinapõld, mille keskel kasvas igivana kirsipuu. Eemal asetsevad kõrged mäed, mille tippudel nägin esimest korda lund selle kolme aasta kestel, kui ma olin elanud Vahemere ääres. Punane päike tegi ta imeilusaks. Puud, mis kasvasid mägede külgedel, sobisid sinna suurepäraselt.

Mäenõlvakuil leidis palju vabarnaid. Mägedes kivide vahel elutses rohkesti rästikuid. Esimest korda, kui neid nägin, tundsin kohe, et mul läksid jalad nõrgaks, ja pillasin hirmuga kõik vabarnad maha. Pärast ma rästikuid enam ei kartnud, sest nad ei teinud midagi, kui ma neid mitte ei surkinud.

Ükskord keegi vene proua kutsus meid endaga kaasa mustikaid korjama. Mulle meeldis mägedesse ronimine, kus sai palju nalja allalibisemisega. Kingatallad olid nii libedaks läinud kõndimisega piinia nõelte peal, et pidin väga ettevaatlikult ronima, et

mitte alla libisedes teistest maha jääda.

Suplemisega sai ka palju nalja. Vesi oli väga külm ja keegi ei julgenud alguses sisse minna. See oli jõe vesi, mis voolas kustki mäest ja jooksis kosena alla. Kui koske vaatama läksime, pidime minema üle Itaalia piiri. Kosk oli väga huvitav. Kui teda vaatlesime, pritsis meile vett näkku. See oli nii väga karastav selle pika ronimise järele.

Kui kirsid valmisid, siis peremees lubas meil neid süüa. Kuid see lõbu lõppes peagi, sest pidime jällegi kooli tõttama.

Mälestused sellest suvest on unustamatud.

V. B.

Kui koske vaatama läksime, pidime minema üle Itaalia piiri.

Yeichi Nimura ja Lisan Kay „Vanemuises“.

Möödunud kuu lõpul esines „Vanemuises“ jaapani tantsija Yeichi Nimura oma inglase partneri Lisan Kay'ga. Et huvi tantsu vastu on, seda näitas „Vanemuise“ täis saal. Ja miks ka mitte tunda huvi säärase kunsti vastu, kui on seda tants. Poolteist tundi mõneminutilise ettekandeid — ja meile avaneb vööra rahva hing ning omapära. Seda suudab teha hea lavatants.

Yeichi Nimura esinemine „Vanemuises“ sai haaravaks elamuseks. Juba see, et tantsija oli idamaalane, tekitas elevust. Ehkki teame, et tantsud olid mitme, mitme aasta harjutamise ja vilumuse tulemused, pani siiski imestama, kui puhtalt võib tantsida. Iga poos oli nagu raiutud kivvi, ei ühtki väärsammu ega -liigutust. Kompositsioonilt olid tantsud võrdlemisi lihtsad, kuid idamaise omapäraga, mida toonitas muuseumse ehtsast materjalist idamaine rõivastuski.

Kui üksikult vaadelda kavas esinevaid tantsu, siis võime iga ühe kohta ütelda midagi, kuid ainult kiitvat.

Nii oli esimene kokkutants „Lausumine“ eriti huvitav kostüümidelt. Domineeris tantsus kätetehnika. Oli ilus vaadata sulavat ühtlust tantsus.

„Idamaa fantaasia“, mille esitas Lisan Kay, oli võluv ettekanne. Omapäraseks tegi tantsijatari ta loomulik pikk läikiv-must juus. Tantsijatar tuletas selles tantsu väga meelde amatsooni.

Rahvausust võrsunud ainetel koostatud tantsu „Nekomata“ (nõiakass) esitas Y. Nimura. Oli tabatud hästi kassile omaiseid liigutusi. Kompositsioon oli huvitav.

„Vihmasadu Yedos“ esitas Lisan Kay. Selle tantsu sisu oli järgmine: Tütarlaps jalutab vihmavarjuga Tokio tänavail ja jääb suvivihma kätte. Kas tuleb äikest? Selle tantsuga anti edasi jaapani naise omapära väga loomutruult. Rõivastus ja kõnnak olid täiesti jaapanlasele omased. Miimika oli hea.

Tantsu „Maailm on trumm“ esitas Y. Nimura. Tantsu mõte oli, et inimene ei pääse oma saatusest. Tants kanti ette ilma saatemuusikata ja oli kahtlemata mõjuvaim kava esimese osa tantsudest.

Kava teises osas esitatud tantsudest meeldis eriti Lisan Kay „Vals“, mis oli kui idamaine tuulepuhang ja nagu päikese virvendus. Tantsijatari tuli tantsu korrata.

Huvitava saatemuusikaga esitas Y. Nimura „Tule uuendamine“. Tants ise oli ka hea. Hüpped olid kerged ja kõrged.

Iiusaima elamuse jättis kindlasti tantsijate kokkutants „Ch'en Pliu ja kera-ja neu“, legend taevalikest armastajast — kaksiktähest linnuteel. Rõivastus oli haruldaselt efektne. Aplodeerimisele ei tahtnud ka teiskordsel kordamisel lõppu tulla. Säärast õrna ja habrast kokkutantsu oleksin veelgi tahtnud näha.

Viimane tants kavas „Möökade rituaal“ Y. Nimura'lt tuli ka korrata. Sisu oli säärane, et sõjamees põlvitab oma jumala altari ees ja palub võitu lahingus. Aegamööda laskub jumala vaim temale ja ta võtab enda kokku ja näitleb võitlust.

A. J.

Käsi peseb kätt, aga mõlemad pesuvad silmi!

Õpilased ja lastevanemad!

Tehes oste ja andes tellimisi, pidage silmas neid ärisid ja ettevõtteid, kelle kuulutused ilmuvad »T. T. G-s«.

T.T.G. endist õpilast

Elisabet Tõruke'st

leinab sügava kurbusetundega

T.T.G. ja T.T.K. õpetajas-
ja õpilaskond.

Muljed T. T. G. ja T. T. K. aastapäevast.

Aastapäev on alati olnud ja jääb kooli suurimaks sündmuseks. Ka tänavu tuli ta, s. t. aastapäev, suure hallooga ja möödus niisama kiiresti, kui tuli. Õiged ettevalmistused algasid vahest ainult kõige rohkem kaks nädalat enne aastapäeva. Siiski suudeti oma ülesannetega toime tulla täiesti rahuldavalt, koguni väga hästi.

Aastapäev algas aktusega 16. nov. k. 11 e. l., kus pärast ühist koraali, õpet. J. Kimmeli väimulikkude kõnet ja H. Treffneri gümn. orkestri avamängu esines dir. J. Roos tervitava avakõnega, misjärele laulis T.T.K. laulukoor õpet. T. Jakobsoni juhatusel. Aktuse-kõne pidas õpet. A. Raieho, refereerides kahe suurromaaniga („Ümera jõel“ ja „Elu ja armastus“) naiskujudest. Kõneleja seisukoht oli küllalt eitav vaadeldavate kujudest. Järgnes jälle laul T.T.K. koorilt ja T.T.G. ja T.T.K. ühine aruanne möödunud ja käesoleva õ.-a. tegevuse üle dir. J. Roos'ilt. Tervituseks võtsid sõna lastevanemate ja T.T.G. Villistlaskogu esindajad (prouad Mägi ja Sams-Rives), kuna inspektoriss S. Pruuden kandis ette kirjalikud tervitused.

Direktori lõppsõna, isamaalaulu ja orkestri lõppmarsiga lõppes aktus, misjärele toimus rongkäik Kalevipoja samba juurde.

Keskkooli peo kava (laup. 16. nov.) läks täiesti lahku gümnaasiumi omast, kui välja arvata koorkõne, mis kanti ette mõlemal õhtuil. Peab ütleva, et õpilased olid hoolega tööd teinud, sest tulemused olid väga head, kui kahe silma vahele jätta mõned pisitillukesed puudused, mis polegi õieti puudused, kuid millele siiski n. ö. omavahel võib vihjata.

Keskkooli piduõhtu esimene osa, mis koosnes koori ettekandeist, klaverisoolost, koorkõnest ja tantsudest, jättis igapäivi väga õnnestunud mulje. Hästi täitis oma osa koor, samuti solist. Esimesest osast oleks vahest tants „Menuett“ võinud olla ühtlasem — kiputi tihti rütmist välja, ja ka liigutused oleksid võinud olla rohkem viimistletud. Siiski jättis pisikeste „härade ja daamide“ tants sümpaatse mulje. Koorkõne lõi väga hästi kohase meeleolu; efekti saavutamiseks mõjus hästi kaasa ka valgustus ja „tuul“. Ettekanne ise oli hoogne, võib-olla mõnes

kohas liigagi tugev, kus suuremat mõju oleks võidud saavutada vaiksemate häälevarjunditega.

„Danse moderne“is“ näitas õpil. V. Liik oma imetusväärseid akrobaatilisi võimeid, kuna tants isenesest polnud muud kui kaelamurdvate „trikkide“ rida. Võimlemine rõngastega oli esimese õhtu tantsuettekannetest peaaegu kõige parem.

Esimese õhtu kava teise osa moodustas O. Luts'u lastenäidend „Nukitsamees“. Mis puutub tegelaskonda, siis ei tahaks teda siinkohal karmilt arvustada, sest tehti mis suudeti, ja mida ei suudetud — seda oli niivõrd vähe, et ei maksa sellest juttugi teha.

Peo kolmanda osa täitis tants, s. o. osa, millest igauks võis isiklikult osa võtta. Publikut oli parajal viisil, ei vähe ega üleliiga palju. Ainult tantsu ajal andis mõnele „suuremale“ end tunda sobivate partnerite vähesus, mispärast võis kuulda ohkeid, nagu „kehvad poisid“ jne. See asjaolu siiski üldist meeleolu ei rikkunud.

Pühapäevane pidu algas meeleolu loovate lauludega koori poolt. Järgnesid kaks hoogsat pala klaveril, mandoliinidekoor, koorkõne ja tantsud. Kõigiti hea number oli „Ekstaas“ vil. V. Ratassepalt, samuti oli omapärane ja hästi ette valmistatud tants „Põrguliste tund“ pr. Reinbaum-Lindenau juhatusel.

Järgnes O. Luts'u näidendi „Paunvere“ I ja II vaatus. Võis näha otsekohe, et siin on tegemist vilunumate tegelastega, kes oma ossa suutsid kaunis hästi sisse elada. Üldse peab mainima, et näidend peaproovil oli mängult parem kui esinemisõhtul. Näiteks mängisid P. Saavel ja rätsep Freiberg peaproovil märksa paremini. Piduõhtul kippus esimene sattuma liigsesse paatosesse, kuna viimasel puudus esinemisõhtul elavus, mis tal oli peaproovil. Prl. Jurkatam oli hea tüüp, püüdis aga piduõhtul olla iseäranis elav ja energiline ja sattus seejuures mõnes kohas pisut liialdusse. Pr. Äraku kohta pole midagi laitvat öelda, ainult mõnikord unustas ta oma väärikuse ja suuruse. Hr. Ärak tundus oma kogule vaatamata natuke „kahvatuna“. Üldiselt mängus eneses silmapaistvaid vigu ega pahesid ei ilmnenud ja näidendit võis pidada väga hästi õnnestunuks.

Publikut oli sellel õhtul üllrohkel arvul, iseäranis kibedasti andis see end jalutusruumides tunda. Siiski hea tuju ja mulje jäi kõigil meie mõlemast aastapeost.

Üldsissetulek ulatus peaaegu 1000 kroonini. Kulusid oli ka. Lava sai uue valgustusseadeldise ja ühed uued näiteseinad, kuna endised seinad remonteeriti põhjalikult.
—i.

Kirjalikud tervitused aastapäevaks.

Tartu Tütarlastegümnaasiumile ja Keskkoolile.

Kõrgesti austatud Härra Direktor!

Palun vastu võtta minu ja kogu H. Treffner'i Gümnaasiumi pere südamlikumad õnnitlused Teie tänase pidupäeva puhul.

Tartus, 16. XI 35.

Suurima lugupidamisega

K. Treffner,
direktor.

Tervitab Tartu Tütarlastegümnaasiumi ja Keskkooli ja soovib rohketele õilsatele sihtidele

Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi
Tütarlaste Gümnaasium, Keskkool ja Hans Karu abikaasaga.

Südamlik õnnesoov aastapäeva puhul!
ENKSG ja TK-i
õpilaspere.

Tartu Linna Tütarlastegümnaasiumi ja Keskkooli Juhatajale.

Tartu Poeglastegümnaasiumi, Keskkooli ja Tehnikakooli õppenõukogu ja õpilaskonna nimel soovin Teile südamest õnne Teie peopäeva puhul. Kasvatagu Teie kool veel palju tublisid kodanikke Eesti riigile, kes eluvõitluses suudaksid püsida kindlatena oma paigal ning töötada rahva ja maa kasuks.

V. Negro,
direktor.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi ja Keskkooli Direktorile.

Südamlikke tervitusi ja parimaid soovide Teie väga lugupeetud Gümnaasiumi ja Keskkooli aastapäevaks saadab Tartu

Kommertsgümnaasium ja Linna Keskkool.
Tartus, 16. nov. 1935.

Suurima austusega
V. Tubin,
direktor.

Härra Direktor.

Aastapäeva puhul õnnitleme Teid ja soovime Teile ja Teie koolile õnnistusrikast aastat.

Tartu, 16 XI 1935.

V. Raam abikaasaga.

Tartu, 16. XI 1935.

Tartu Linna Tütarlastekeskooli ja Gümnaasiumi Direktorile.

Soojemaid tervitusi Tütarlastekeskoolile ja Gümnaasiumile aastapäevaks õhtuselt Keskkoolilt ja Gümnaasiumilt.

Joh. Sütt.

Tervitan Tartu Tütarlastegümnaasiumi tema 16. aastapäeva ja Tartu Tütarlastekeskooli tema 1. aastapäeva puhul.

Soovin edu juhatajale, õpetajaille ja õpilasile.

Tartus, 16. nov. 1935.

Tartu Linna Vene Gümnaasiumi ja Keskkooli nimel

V. Sokolov,
direktor.

V. a. Tartu Tütarlastegümnaasiumi Direktorile.

Palun vastu võtta isiklikult ja lahkelt edasi anda kogu koolile minu ja Linnavalitsuse südamlikud tervitused kooli aastapäevaks ning paremad õnnesoovid õppe- ja kasvatustöö edukaks jätkamiseks tulevikus.

Tartus, 16. XI 35.

Sõbraliku austusega
A. Tõnisson,
Tartu linnapea.

Tervitusi aastapäevaks, õnne, edu ja parimat kordaminekut.

Roovere,
prefekt.

Lgp. Hr. Direktor!

Teie koolide aastapäevade puhul võtke vastu parimad soovid

Tartu Keskkooliõpetajate Ühingult.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi Õppenõukogule.

XVI aastapäeva puhul soovivad õnne ja edu

Tartus, 16. XI 35.

Prof. Paldrock ja abikaasa.

V. a. Härra Direktor J. Roos!

Miljon õnne 16. aastapäeva puhul.
XV lend.

T. T. G. Vilistlaskogu elust.

T. T. G. vilistlaste XI lennu V-c kl. koosviibimine.

T.T.G. aastapäeval, 17. nov. õhtul toimus T.T.G. vilistlaspere XI lennu (1930. a.) V-c klassi koosviibimine 5-aastase lahusolemise järele. Koosviibimine oli I eesti keele klassis, kus oli ka kaetud teelaud.

Koosviibimisest võttis osa 21 vilistlast ja 12 õpetajat. Üldse lõpetas 1930. a. kevadel V-c klassis 32 õpilast. Lõpetajaist on surnud 3, elab 29; neist maalt 18, linnast 11. Ülikooli astus 6, lõpetanud pole neist veel ükski. Kutsekooli on lõpetanud 1. Kantseleides töötab 4. Koduse majapidamisega on seotud 19, neist iseselsvate perenaistena 14. Abielus on 14, seega ligi

50% elus olevaist vilistlasist; neil poegitütreid kokku 8.

Koosviibijaid tervitas ja kandis ette siintoodud lühikese aruande vil. Paula Välba, praegune Vilistlaskogu juhataja. Samuti võttis sõna pikemalt dir. J. Roos.

Vahepeal pildistati koosolijad, viibiti saalis T.T.G. aastapeo ettekannetel ja jätkati siis omavahelist olengut.

Järgmine kokkusaamine otsustati korraldada viie aasta pärast (s. o. 1940. a.) samal ajal.

T. T. G. vilistlaste jõulupuu.

Pühapäeval 8. skp. oli Vilistlaskogul jõulupuu. Koosviibimine toimus T.T.G. ruumikas söögisaalis. Tulijaid ootasid soo-

T. T. G. vilistlased oma „mudilastega“ ja T. T. G. õpetajatega jõulupuul.

jad tanguvorstid, kuna laudadel särasid miniatüürsed jõulukuused küünalde helgis. Kogunes vilistlasi tuba täis, misjärele istuti lauda, kus vedeti aega vesteldes ja kõnesid kuulates. Seekord oli vilistlastel kaasas ka järeltuleva põlve esindajaid —

tillukeksi poisse ja tüdrukuid, kes trallitades ja kilgates töid noorusrõõmu tuppa. Siis tuli muhe ja õige soravasónaline jõuluvana. Lapsed laulsid ja ütlesid salme. Selle järele pildistati osavõtjad ja istuti teelaus keskõotundideni.

Mida osta jõulu lugemislauale.

Jõulud lähenevad. Ja jõulu aegu loetakse palju, tehakse kingitusi palju.

Tänavu on raamatu-aasta. Seda enam loetakse raamatuid ja seda enam neid ostetakse. Peame endid õigusega kultuurinimesteks. Ja kultuurinimese elu on ikka tihedas sees raamatuga.

Tänavu tehakse jõuluringid peamiselt raamatute näol. Seda kohustab meid autunne raamatu-aasta, kirjasõna, raamatu vastu.

Mida siis osta jõuluks ja millist raamatut kingida?

Suurkingiks, mida ei ületa miski, jääb ikkagi „Kalevipoja“ luksus-trükk — enneolematu väljaanne eesti raamatu ajaloos, mis ilmub tingimata enne jõulu. Järgmised väärtkingid oleksid: Mait Metsanurga „Ümera jõel“ II tr. (I trükk müüdi läbi vähema kui aasta jooksul), A. Gailit'i suurromaan „Isadema“ ja „Thomas Nipernaadi“ II trükk, M. Underi kümnes luuletuskogu „Kivisüdamelt“, samuti A. Mäl-

gu mereromaan „Õitsev meri“, teatava määrani ka A. H. Tammsaare „Ma armastasin sakslast“ ja K. A. Hindrey „Hurmas ja Merike“ (romaan kodumaa ainetel aastast 1000).

Maailmakirjanduse suurteoste alalt tuleb esirinda seada kõigepealt „Looduse“ seeria „Nobeli laureaadi“, mis kõneleb oma tähtsuselt iseenese eest ilma mingi soovituseta. Ka on veel väga tähtsad tõlgeteosed Knut Hamsun'i romaan „Maa õnnistus“ (ilmub kahes eri tõlkes — „Nobeli laureaate“ sarjas ja eri väljaandena) ja romaan „Naised kaevul“, Aleksis Kivi romaan „Seitse venda (II trükis, uute lisailustratsioonidega). Samuti on tähelepandava väärtusega „Looduse“ seeria „Kuldramat“ ja „Looduse“ „Lasteramatute“ seeria (vähematele lastele haruldaselt sobiv).

Teaduslike ja populaar-teaduslike väärtuste hulka kuuluvad

kahtlemata: Eesti Kirjanduse Seltsi poolt ilmuv „Eesti ajalugu I“, samuti „Looduse“ „Eesti ajalugu“ ja „Eesti Entsüklopeedia“, P. Põllu „Eesti kooli ajalugu“, E. Oissaare „Politische Erziehung“, A. Piibu „Tormine aasta“, K. Schlossmann'i „Kaitsepookimine“, eriti aga J. Semperi „Risti läbi Euroopa“.

Eri seeriaist tuleb tingimata alla kriipsutada Eesti Kirjanduse Seltsi seeriaid „Elav Teadus“ ja „Suurmeeste elulood“, „Looduse“ seeriat „Keel ja Kirjandus“ ja Tallinnas ilmunud „Eesti rahvuslikke suurmehi“ (6 eri teost).

Muidugi on veel terve kogu teisi häid raamatuid käesolevast ja endistest aastatest, mida pole võimalik siin loetella.

Igatahes raamat aukohale käesoleval raamatuaastal, eriti jõuluringina.
K. R.

Jonkadi, jonkadi, jõulud tulevad.

Tulevad, jah, näe ometi, no mis sa hing teed! Või tuleksid veel muidu jõulud, aga tulevad ju need hirmsad numbriparandused ja klassitööd, sest õpetaja on kord nii haleda südamega sündinud, et mitte näha ei taha, kui mõnel õpilasel halvasti läheb, ja sellepärast laseb teda alati enne jõule numbriid parandada.

Agas see numbriparandus võtab aja kohe nii ära, et jõulurõõmu (õigemini küll jõulu eelrõõmu) mitte maitsta ei saa. Muudkui aga istu laua taga

ja tee heaks oma poolaasta jooksul hingele kuhjunud patud.

Jah, näe, alles nüüdsama pidin ometi oma uue ajalooramatu lahti lõikama, mida ma neli kuud nii hooliga olin hoidnud — õilsa mõttega teda jälle niisama uueltpoodi tagasi viia. Agas ometi nurjus see „fix-idee“. Päril verd tilkus süda, kui nuga läbisitas esimesed neli lehte, ja tahes-tahtmata tuli meelde, et „sic transit gloria mundi“.

Hea küll, olgu nüüd sellega, kuidas on, üks isik pea ju alati ühiskonna eest kannatama, aga et ühiskond kannatab üksiku pärast, see on juba midagi hullemat. Aga no mis sa teed! Ehkki meid on 32 klassis, teda 1, ometi peame kuulama kõik 32 ontlikult selle üheainukese sõna, sest kui tema tuleb klassi ja ütleb, et „homme teeme väikese mõnetunnilise töökeste poolaasta kursusest, mis pärast võtate üles lk. 12—629“, siis peame seda kohe tegema, teades, et egas õpetaja ei soovi ju halba, vaid, rumalad lapsed, ainult head.

Ja egas need „töökesed“ muidu ju nii rasked ei oleks (NB! mitte unustada spikerit!), aga ainult et lambipalaviku võtavad välja. Päris närvid rikub see lambipalavik ära ja inimene

läheb näost niisuguseks roosaks või siniseks, või kuidas ta nüüd kellelgi on. Mõni isegi, näiteks naaber minu selja taga, on lambipalavikus kahvatu nagu surnu, ainult kaks punast kõrvaotsakest annavad veel tunnistust elumärkidest. Aga hea, et tal niigi läheb, et saab ikka veel kuidagi koolis käia. Sest, vaata, mõne nõrgema lit-sub lambipalavik päris voodisse, nii et ta ennast enne kohe liigutada ei julge, kui klassitööde hädaoht silmapiirilt päris kadunud on.

Nii see siis on jah! Lõpetan ka nüüd lootuses, et ükski õpetaja seda lugema ei juhtu, ja palju see väike piigakene praegusel ajal kirjutada jõuabki, sest „jonkadi, jonkadi, jõulud tulevad“.

H. K.

Kooli elu.

Läti Vabariigi aastapäeva puhul.

peeti 18. nov. pärast viiendat tundi lühike aktus, kus kõneles kokkuvõtlikult hr. dir. Roos Läti suurpäeva tähtsusest.

18. nov. õhtul kell 20 korraldati Eesti-Läti Ühingu poolt avalik aktus meie kooli ruumes. Aktusest võtsid osa ka paljud meie tähtsamaist seltskonnategelasist. Aktuse kavas olid orkestri-ettekanded, kõned (muuseas ka linnapea A. Tõnison'ilt), Helikunsti Seltsi laulukoori ettekanded ja klaverisoolo. Aktusel kriipsutati alla ja rõhutati Eesti-Läti koostööd ja rohkem teineteise kultuurielu tundma õppimist. Aktus lõppes kell 21,45 eesti hümniga.

Referaat-õhtu valguspiltidega.

20. nov. kell 17 refereeris kooli saalis norralane Arne Skjelse teemal „Skandinaavia ja Islandi maastik ja loodus“. Näidati ka referaadile vastavaid valguspilte.

Õpilaspere hommikuist.

Tänavu on Õpilaspere hommikuteks määratud esmaspäev. Õpilaspere hommikud on kujunenud kooli ja klasside tähtsamaiks eneseavaldusiks. Siin näitab iga klass, millised anded ja võimed temal on.

Seni on esinenud juba üheksa klassi. Esimesel Õpilaspere hommikul (9. sept.) kanti ette V-a klassi poolt laul „Muisto“ ja laulusoolo K. Tammemäelt. — V-b klassi hommiku sisustas L. Priks'i klaverisoolo. — V-c klass esines huvitava ja humoorika lauluga „Isuäratav söögisedel“. — IV a-g. klassi hommikul kandsid ette õpil. Säge ja L. Sütt dueti „Meremeeste laul“. — IV b-g. klass pühendas oma ettekanded hiljuti surnud kunstniku J. Koordi mälestusele. F. Krimm esitas klaverisoolo; ülevaate J. Koordi elukäigust ja tööst andis õpil. Maidla. Hommik lõppes H. Kullam'i laulusoologa.

III a.-g. klassi hommikul esines viiulisoologa õpil. Jakobson.

25. nov. hommikul esinesid III b. g. õpilased L. Marvė klaveril ja M. Valge melodeklamatsiooniga (E. Enno „Võiks otsast alata...“).

Kaunis omapärane ja tervitatav oli IV-a kk. hommik 2. detsembril. Klaveril mängisid kahekesi Lepasson ja Kallak; teise numbrina kanti ette vaheldust pakkuv tants „Rendez-vous“ õpil. V. Liigi juhatusel.

9. dets. kandis ette IV-b kk. kaks laulu klassikooriga.

Kirjandusring

korraldas koos T.P.G. Humanitaar-ringiga 27. nov. kell 17 T.P.G. ruumes referaatvaidluskoosoleku, kus refereeris T.P.G. õpilane L. Kriisa teemal „Mait Metsanurga „Ümera jõel“ kriitilisest seisukohast“. Oponeeris T.T.G. õpilane L. Reinomägi. Olgugi et aine pakkus palju vaidluseks, võeti sõna siiski võrdlemise vähe. Koosoleku lõpul muutus vaidlus küll elavamaks, aga sellel puudus õige suund. Koosolek lõppes kell 19,30.

Tartu Tütarlastegümnaasiumi ja Keskkooli jõulupuu 20. dets. 1935. a. k. 17.

I.

1. Koraal: Ma tulen taevast ülevalt.
2. Jõulukõne — õpetaja J. Kimmel.
3. Koorilaule keskkooli koorilt õpetaja T. Jakobson'i juhatusel:
  - a) Jumala vägevus — L. v. Beethoven;
  - b) Nüüd sündind Jeesus Kristus — A. Kasemets.
4. Jõulupalve — õpilane ***
5. Ühislaul: Püha õõ.
6. Jõuluvana.

II.

Koosviibimised klassides. Einelaud.

III.

Ettekanded saalis (algus k. 21):

1. Jõulumuinasjutt — keskkooli I kl. pr. P. Reinbaum'i juhatusel.
2. Klaverisoolo keskkooli III-a kl.
3. Vangistatud jõuluvana. M. Möll'i näidend 2 pildis keskkooli III-b kl. (Vaheaeg.)
4. Koorilaul — keskkooli IV-b kl.
5. Laulusoolo — keskkooli II kl. õpil.

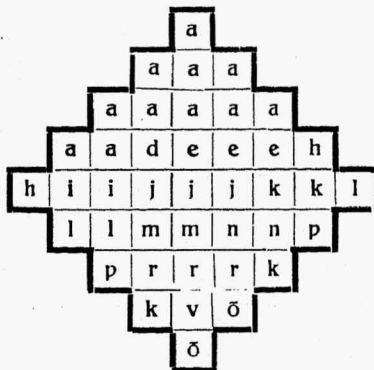
6. Tants „Piin“ — gümnaasiumi III-b kl.
7. Soololaul — gümnaasiumi IV-a kl. õpil. M. Mikk.
8. Klaveri-ettekandne — gümnn. IV-b kl. õpil. F. Krimm ja H. Kullam.
9. Soololaul — gümnn. V-a kl. õpil. K. Tammemägi.
10. Klaverisoolo — V-b kl.

Koolitöö lõpp ja algus.

Koolitöö lõpp käesoleval õppepoolaastal on laup. 21. dets. kell 12 päeva. Koolitöö algus tuleval õppepoolaastal 7. jaanuaril k. 9 hommikul.

Jõulupuu koolis korraldatakse reedel 20. dets. k. 17.

Tähtmõistatus.

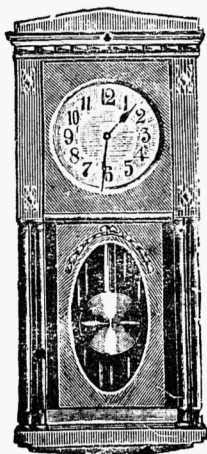

1. Häälilik.
  2. Toiduaine.
  3. Sõjariist.
  4. Loomade hoidja.
  5. Täht taevaalaotuses.
  6. Kuu nimetus.
  7. Naisterahva nimi.
  8. Koht, kus hulk viljapuid koos.
  9. Häälilik.
- Pikim rida ülalt alla ja vasakult paremale annab ühe ja sellesama sõna.

Kaanel: Osalised O. Luts'u „Paunveres“, T.T.G. aastapeo näidendis, lavastaja pr. E. Tooms'iga.

Ruumipuudusel jäi sellest nrist välja K. Raua artikkel „Meie õpilaste tööde stiil“ (järg).

FERD. LEPIK'U

Promenadi tän. 3 // Tel. 31

SUURES MAITSEKAS VALIKUS:

igasuguseid kelli, sõrmuseid ja muid kuld-, hõbe- ja kristallkaupu.

KELLA- JA KULLASEPA- ÄRI JA -TÖÖSTUS

Kellad proovitud käiguga ja vastutusega. Kulla- ja kellasepatööd tehakse alati korralikult ja mõõdukate hindadega oma töökojas.

Odavam ostukoht kooliõpilasile!

T. Nõmmits'a

härrade ja daamide
juuksetööst.-atelljee.

Cabinet de Beauté.

Restvad elektri- ja aurulokid.

Mitte küll kõige odavam,
kuid siiski kõige parem äri.

Tartus, Rüütli tän. 12. Tel. 4-95.

T a p e e t e moodsaid, maitse-
kaid

R a a m a t u i d tarvitatud ja uusi

S e e m n e i d aedvilja, lillede ja
söödajuurikate
kasvatamiseks

ostate suures valikus mõõdukate hinda-
dega alati

F. VANATALU ärist

Tartus, Promenadi tän. 5. Tel. 3-97.

Nõudke tasuta seemnete hinnakirja.

SUUSKI

SUUSASIDEMEID

SUUSAKEPPE

SUUSASAAPAIK

SPORDIKELKE

ja teisi talisporditarbeid soovitab

TARTU

SPORDIRIISTADE VABRIK

TARTUS, EMAJÕE 5.

Eks meist igäüks tea, et

**vanad
kooliraamatud**

müüme pärast „VAHI“ raamatu-
laole, Kalaturu tänavas nr. 3.

TARTU LINNAPANK

TARTUS, RAEKOJAS, TELEF. 2-32 JA 11-32.

VÕTAB RAHA HOIULE

JOOKSVALE ARVELE, KINDLA TÄHTAJA PEALE JA
KUUDE VIISI, MAKSTES AJAKOHAST PROTSENTI.

ANNAB LAENE.

OSTAB JA MÜÜB VÄÄRTPABEREID, SAMUTI MÜÜB
RIIGI KLASSILOTERII PILETEID.

TOIMETAB KÕIKI PANGAOPERATSIOONE.

KORRESPONDENDID KÕIGIS KODUMAA LINNADES JA RAHVARIKKAMATES
KOHTADES MAAL.

Saadaval hoiukarbid.

Saadaval hoiukarbid.

NIISAMA HÄSTI

KUI VÄLISMAA TRÜKIKOJAD VALMISTAB
TEILE IGASUGUST TRÜKITÖÖD VÕRDLE-
MISI MÕÕDUKATE HINDADEGA

O S A Ü H I N G

K. MATTIESEN'I TRÜKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4 // TEL. 4-80